

BASÍLICA
SANTA
MARIA
DEL PI

**AHIR,
AVUI,
DEMÀ**

Núm.
673

2
juny
2013

La Catequesi i la Primera Comunió

Gaietà de Casacuberta, rector

1. Tinc les meves idees sobre la catequesi i la Primera Comunió, però les tinc desordenades en el cap i com que en sóc responsable, per aclarir-me, em poso a escriure i ho explico al nostre estimat Full per si pot interessar aquesta reflexió en veu alta.

Fa anys que aquí al Pi acompanyem nens i nenes a la seva Primera Comunió. Vénen setmanalment durant dos cursos i ho fan contents en gran part perquè les nostres catequistes fan ús d'un gran entusiasme i energia per tal de transmetre la fe cristiana als infants. S'ha de dir també que, en general, els nens estan oberts i molt interessats en tot el que els ensenyen.

Hi ha anys que n'hi ha més, com l'any passat que eren tretze, però aquest any seran tres nenes les que faran la Primera Comunió a la Basílica el diumenge 9 de juny a la missa de 12. Durant el curs acollim també als pares per explicar-los què farem i per parlar dels sagraments de la Reconciliació i de l'Eucaristia. Un cop al mes tots participen a l'Eucaristia del dissabte a la Capella de la Sang.

2. Amb la tradició anterior a Pius xè, generalment es feia aquesta Primera Comunió als onze o dotze anys, però, aquest Sant Pare, interessat per l'Eucaristia en un temps en què no es combregava gaire, va decidir que els nens fessin la Primera Comunió als set o vuit anys perquè ja tenien ús de raó i en aquestes edats estaven oberts per acollir el missatge cristià.

3. Si depengués de molts de nosaltres l'edat de fer la Primera Comunió començaria més tard. Els anys més importants per formar nous cristians no els sabem, però em sembla que serien dels divuit als vint-i-cinc i, per arribar a joves d'aquestes edats seria necessari començar a fer un procés de fe i amistat als quinze o setze. Però, possiblement això és una quimera.

4. La gran majoria dels pares en el nostre entorn barceloní, només ens demanen com a màxim fer els

dos cursos de catequesi i així poder celebrar la Primera Comunió. Estem contents d'acollir aquests nens i nenes que ens demanen que els parlem de Jesús i de la fe, però malauradament en la meua experiència durant trenta-cinc o quaranta anys, als joves del món popular de setze a vint-i-cinc anys no els queda cap record ni cap fe de la catequesi de la Primera Comunió. No recorden res de res i, aquesta experiència, em fa reflexionar. En els temps dels anys 50 o 60 les coses eren molt diferents. Ara ja no som en el temps de la cristiandat. En aquells temps, els pares, des de molt petits ens adormien amb alguna pregària o una cançó al nen Jesús. Els pares participaven amb els seus fills a les misses de diumenge. Ésser creient era el més natural ens certs ambients, es resava el Rosari a casa i es beneïa la taula. En les escoles religioses i també en les altres, ensenyaven molt més que ara una fe senzilla, natural i evident. Ara estem en un altre món, aquí i a Europa. Estem en una mena de desert. Uns monitors de l'Esplai van explicar-me que a la universitat no tenen cap amic que sigui creient. Per tot això, els nens ho tenen difícil només en una hora a la setmana durant els dos cursos de catecisme, quan poden estar una hora o dues diàries davant la televisió o fent moltes coses diferents en el seu temps de lleure. Crec que el que marcarà més les seves vides és la societat actual, per sobre de pares i escoles.

5. Encara puc afegir que, la majoria de pares i mares, dediquen molt poc temps per cuidar la fe. La catequesi la fem de cinc a set de la tarda els dilluns i, els que porten els nens i els vénen a buscar són els avis, els quals son, probablement, els qui tenen cura d'aquesta fe infantil.

6. A nosaltres potser també ens costa ser creatius per trobar espais en els quals pares i fills comparteixin i trobin coses a la mida de tots, unes celebracions que els puguin ser una referència en el futur. Quant de temps caldria per què fessin el salt a la fe per a sempre? Quant temps després de la Primera Comunió caldria per preparar-los la Confirmació?

Generalment, els pares, no ens els tornen a portar, encara que hi ha excepcions perquè algun nen o nena segueix dos o tres cursos més, però en la majoria de vegades no és així.

Conclusió: Tot el que dic ho dic amb inseguretats perquè crec també que Déu té moltes esclertes per fer-se present en la vida de les persones. Això és evident i en podria explicar molts casos, però el que crec sense dubtar gens, és que hem d'actuar sempre com si tot depengués de nosaltres sabent que res no en depèn perquè tot depèn de Déu però Ell ha volgut que nosaltres, els seus fills, siguem lliures de triar els nostres camins....

Els escuts del presbiteri

Molts de vosaltres us haureu adonat que hi ha nou escuts al capdamunt del tapís de l'Altar Major i segurament us demanareu què volen dir i perquè hi estan col·locats.

Quan es va fer aquest muntatge vam pensar que seria bonic crear un vincle entre la Comunitat del passat i la del present a través de la figura d'algunes persones que van contribuir de manera destacada a fer del Pi el lloc que és i que tots estimem. Les pedres vives d'aquesta església, que sovint queden oblidades pel pas dels anys i que hem volgut recordar aquí amb el seu escut heràldic.

N'hi ha tres però, que segurament ja els haureu reconegut perquè també hi són al Portal Major, a la rosassa o a les claus de volta: El més gran del centre i els que té a banda i banda de la part superior.

-Aquests no fan referència a persones, són l'escut de la nostra parròquia, un dels més antics de la ciutat, i els escuts de la Casa Reial d'Aragó a l'esquerra i de la ciutat de Barcelona a la dreta. Al capdavant, el Pi i totes les esglésies de Barcelona són herència comuna dels que hi vivim i no haguessin estat possibles sense l'empenta econòmica que els reis d'Aragó van propiciar per a la seva construcció.

Seguint a la banda superior, als extrems hi han els escuts de dos grans homes: a l'esquerra el bisbe Ponç de Gualba i a la dreta el Cardenal Casañas.

-Ponç de Gualba fou bisbe de Barcelona entre 1303 i 1334. Sota el seu bisbat van florir les quatre grans esglésies gòtiques de la ciutat, amb una magnificència tal, que fins i tot es podria dir que Barcelona té quatre catedrals en comptes d'una.

Aquest moment tan especial fou, en part degut al seu impuls de renovació. Encara podeu veure la seva tomba a la Capella de la Trinitat de la Catedral.

-A en Salvador Casañas i Pagès (1834-1908) potser no li caldrà tanta presentació: rector del Pi des de 1868 Bisbe d'Urgell i de Barcelona i més tard cardenal. A part d'afrontar la restauració neogòtica del temple que feia uns anys que portava a terme l'arquitecte Villar, fou un gran devot de Sant Josep Oriol i un dels principals impulsors de la seva canonització, que malauradament no va arribar a veure. El seu sepulcre també és a la Catedral i al costat del Pi se li va dedicar el carrer que va fins a la Rambla.

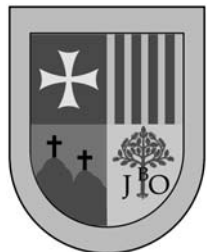
Els quatre escuts inferiors són els blasons de quatre rectors que el Pi va tenir en la seva època més plena. D'esquerra a dreta: Bernat de Santa Eugènia, Alfons de Tous, Felip de Malla i Gabriel Miró.

Escut del Pi

*Escut de
Ponç de Gualba*

*Escut del
Cardenal
Casañas*

Escut de
Bernat de
Santa Eugènia

Escut
d'Alfons de Tous

Escut de
Felip de Malla

Escut de
Gabriel Miró

-Bernat de Santa Eugènia fou rector del Pi entre 1306 i 1329, no en tenim massa informació però sabem que va ser sota el seu mandat que es va decidir la nova construcció de l'església gòtica, substituint la romànica, i que s'hi posà la primera pedra pels volts de 1320. També sabem que es venguè unes cases i part de l'hort de la rectoria per afavorir la construcció del temple.

-Alfons de Tous fou rector entre 1397 i 1402. També fou bisbe d'Elna i de Vic i el 12è President de la Generalitat de Catalunya. És famós per haver comprat el Palau de la Generalitat, que des de llavors fins ara n'és la seu. Al Pi, que feia pocs anys que havia finalitzat la construcció, rebé l'any 1398 de mà del rei Martí i l'Humà un fragment important del *Lignum Crucis* que a la vegada havia rebut del Papa Luna a Avinyó, tal i com consta al pergamí original que és conserva a l'Arxiu.

-Felip de Malla va ser una personalitat especialment important durant els primers anys del segle xv. El mestre Felip, com se l'anomenava, fou rector del Pi entre 1407 i 1431, però també fou Ardiaca Major de la Catedral de Barcelona, Degà de la Catedral d'Osca, Almoïner de la d'Elna, conseller i confessor dels reis Martí I, Ferran I i Alfons IV, 17è President de la Generalitat de Catalunya i fins i tot va obtenir sis vots per a ser escollit Papa al Concili de Constança (1413). Destacava per ser un magnífic orador i un escriptor prolífic. La seva obra més coneguda el "*Memorial del peccador remut*" va ser un dels tractats més difosos a l'Europa de l'època. Al morir va deixar al Pi un "*calzer d'argent, ab diversos smalts ab armes de Malla...*" que encara conservem al Tresor de la Basílica.

-Gabriel Miró, rector del Pi entre 1486 i 1534, encara l'entrada del Pi cap als nous aires del Renaixement i situa la parròquia com un dels centres humanistes més importants de la ciutat. A més de ser rector del Pi era canonge i Obrer Major de la Catedral de Barcelona, familiar de l'Ardiaca Lluís Desplà i comensal del Papa Alexandre VI Borja a Roma. Sota el seu mandat es fa el reliquiari del *Lignum Crucis* l'any 1498, possiblement una de les primeres obres renaixentistes de Catalunya, que guardem al Tresor. S'inicia la construcció del nou Altar Major i del magnífic retaule de Joan de Borgonya, que per desgràcia es va perdre durant el setge de 1714 i és també en aquest moment que el mestre Pere Joan Matoses fa donació de tota la seva biblioteca personal al Pi a condició de que pugui ésser consultada públicament, creant així la segona biblioteca pública de la ciutat de Barcelona.

Ens quedem sense poder esmentar a tants i tantes altres persones que igualment van fer i fan pel Pi i per la seva gent. Esperem poder anar-los donant a conèixer de mica en mica.

Albert Cortés, sagristà

Càritas, del llatí “amor, caritat”

“Càritas és una entitat de l'Església catòlica que té com a objectiu promoure, orientar i coordinar l'acció social i caritativa de la diòcesi, i la finalitat d'**ajudar** a la promoció humana i al desenvolupament integral de les persones, **sensibilitzar** la societat i **promocionar** la justícia social. Càritas és una entitat sense ànim de lucre i el seu finançament és sobretot de caràcter privat. Càritas està formada per

voluntaris i professionals, i acompanya els sectors socials més desfavorits, caminant amb la triple missió de denunciar, anunciar i transformar”.

Càritas acull i acompanya les persones en situació de pobresa i necessitat, perquè siguin protagonistes del seu propi desenvolupament integral, des del compromís de la comunitat cristiana per arribar a aconseguir construir entre tots un món en el qual els béns de la terra siguin compartits per tota la humanitat, i això ho fa:

- Des de la dignitat de la persona: al servei dels més pobres, sense distinció de religió o d'origen cultural o ètnic a fi que esdevinguin actors i subjectes de la seva pròpia història.
- Des del treball per la justícia social: lluitant contra la pobresa, l'exclusió, la intolerància, la discriminació i tota forma de violació dels drets humans.
- Des de la solidaritat i el compartir fratern: perquè tothom sigui veritablement responsable de tothom.

El voluntariat és un dels elements essencials per desenvolupar l'acció social.

Càritas compta amb la **col·laboració de nombrosos voluntaris i voluntàries** que comparteixen el seu temps, coneixements i experiències de forma desinteressada i solidària amb les persones més desfavorides de la nostra societat. Les persones que es fan voluntàries de Càritas reben **orientació i acompanyament** per incorporar-se a l'entitat. I, des del primer moment, **es promou la seva formació i vinculació a un projecte comú.**

Una experiència personal a Càritas

Durant la meua infantesa, adolescència i joventut vaig estar fortament vinculada a la parròquia dels Josepets. Vaig participar de la catequesi i de l'esplai com a nena, després com a catequista i monitora, també vaig ser membre de la Junta de l'Arxiprestat de Gràcia (organitzant pregàries, peregrinatges a Montserrat i altres activitats) i després vaig participar en la missa de joves durant molts anys tocant la guitarra i animant els cants.

Els anys de més intensitat que recordo, dels 13 als 20, m'hi passava tantes hores com podia des que sortia de l'escola fins l'hora de sopar. Érem un grup de nois i noies units en l'esperança de construir un món millor a partir de l'amor i d'anar nodrint el nostre esperit amb la fe en Crist.

A més de participar en l'esplai, la catequesi i la missa de joves, a la tornada de l'estiu dels meus 17 anys, vaig trobar-me amb què una amiga de l'ànima havia seguit la vocació de fer-se monja i aquest fet em va obrir la porta a una nova dimensió solidària. La que sempre havia estat «la Pepa» havia canviat el nom, havia marxat de casa i s'havia fet novícia del Cottolengo per amor a Jesucrist. Per a mi, això era un misteri, i la curiositat em va dur fins a apropar-m'hi un cap de setmana per ajudar a donar de dinar a les adolescents i els nens del centre. Poc a poc, però, em vaig anar sentint cada vegada més cridada a solidaritzar-me amb els més desvalguts, però, com que no disposava de diners, només podia oferir les meves mans i les ganes d'ajudar. Així va ser com em vaig vincular amb Càritas Diocesana de Barcelona.

La meua feina de Càritas va ser puntual i no va durar gaire temps però l'enriquiment personal va ser fortíssim. Jo m'encarregava de fer les bosses dels aliments que venien a buscar un cop al mes els més necessitats del barri. Allà vaig aprendre que els qui ho necessiten de debò són persones que de vegades senten vergonya de la seva situació, persones que pel seu estat de vulnerabilitat de vegades necessiten silenci, una mirada o una picada d'ullet, però altres vegades necessiten una càlida abraçada que els digui “tot anirà bé”, encara que ni tu mateix no sàpigues si t'ho acabes de creure. Les persones que venien eren poques, la seva majoria rodamóns, pensionistes sense família i alguna dona (només alguna) amb una situació precària greu. Alguns d'ells eren malalts mentals amb diagnòstics poc clars i sense una residència on viure i d'altres persones a qui la vida havia vençut. Fos com fos, vaig aprendre a estimar més a tota una colla de gent que fins aleshores m'havia estat desconeguda. En la meua feina voluntària m'empenyia també la curiositat i les ganes de seguir una mica els camins dibuixats per Sant Francesc i Santa Clara d'Assís. En aquesta experiència, no només vaig aprendre dels qui venien a demanar ajuda, no. També vaig aprendre molt de la resta de voluntaris (nois, noies, jubilats i jubilades) que se sentien cridats també a ajudar als altres. Cada dia que hi anava, sortia amb una alegria enorme i l'ambivalència de les ganes d'ajudar i les ganes que no hi hagués ningú al món que necessités ajuda.

Han passat més de vint anys. Després d'aquests anys d'adolescència i joventut em vaig casar, em vaig llicenciar a la universitat, vaig tenir bones feines de professora i una vida «acomodada i feliç», però la vida mai no saps cap a quins camins et portarà i quines són les coses que t'ajudaran a créixer i a aprofundir la mirada.

Ara sóc mare de tres nens petits (de 8, 7 i 5 anys) i em faig càrrec del meu pare impedit de 85 anys i la meua mare de 80. El meu matrimoni no va anar bé i em trobo sola sense cap pensió d'aliments pels meus fills i un moment ferotge de crisi mundial, tant a nivell laboral com econòmic.

Han passat més de vint anys i ara sóc jo qui demana ajuda. Estic a l'altra banda, asseguda un dia al mes amb un carro de la compra buit i esperant que Càritas em doni queviures per poder passar el mes. Em trobo asseguda pensant si em donaran prou oli o prou llet perquè els meus fills puguin no haver-se de racionar. Des que vaig a Càritas a buscar aliments, ells tornen a menjar xocolata o cereals

per esmorzar en comptes d'una simple torrada i fan festa el dia que troben un pot de Nocilla a dins del carro. El dia que vaig a buscar els aliments sempre és un dia dur. Ara entenc la cara de vergonya que feien aquells senyors quan venien a buscar-ne. Però fins i tot ara queestic a l'altra banda em sento sortosa del que aprenc. A més de poder continuar confiant en la bona fe de moltes persones que segueixen fent de voluntàries, i en tota la resta que fan aportacions perquè els que estem necessitats com jo puguem anar tirant, he après també una cosa imprescindible: cal ser humil per ajudar al desvalgut sense sentir-te superior a ell només pel fet de tenir més diners o una condició socio-cultural i econòmica més favorable, però també cal una bona dosi d'humilitat per deixar-te ajudar sense vergonya quan ho necessites. Hi ha a qui li costa ajudar i hi ha a qui li costa deixar-se ajudar i, els cristians, prenent a Jesús de model, hem de procurar saber fer totes dues coses perquè l'amor només floreix en totes les estacions de l'any quan som capaços de deixar-nos ajudar malgrat la vulnerabilitat i els temors i quan som capaços d'ajudar a l'altre en les seves mancances.

Anònim

*Concert extraordinari
a benefici de la Campanya Econòmica
de les Colònies de l'Esplai del Pi
12 de juny, 20:45*

*Cor femení Voxalba
Elisenda Carrasco i Ribot, direcció*

<i>Kyrie</i>	<i>H. Hammarström (Suècia, s. XX)</i>
<i>O vos omnes</i>	<i>M. Kocsár (Hongria)</i>
<i>Jubilate Deo</i>	<i>F. Alberti (Itàlia)</i>
<i>Salm 150</i>	<i>E. Aguiar (Brasil)</i>
<i>Lauliku lapsepoli</i>	<i>V. Tormis (Estònia)</i>
<i>El rossinyol</i>	<i>Trad. Catalana, harm. J. Baucells</i>
<i>El Cant dels Ocells</i>	<i>Trad. Catalana, harm. O. Martorell</i>
<i>El Manquito</i>	<i>Joropo (Venezuela)</i>
<i>Son de la Loma</i>	<i>M. Matamoros (Cuba)</i>

Entrada: la voluntat

La recaptació anirà destinada íntegrament a finançar les Colònies

Portal de la Santa Espina

El passat dilluns, 13 de maig, vàrem obrir el portal de la Santa Espina que des de la Placeta del Pi dóna accés directe a la sagristia i al despatx parroquial durant tot el dia.

Renovació de la Botiga

Molt a prop del nou portal, podeu visitar en horari de 11:00 a 18:00 la nostra botiga recentment renovada. Hi podeu adquirir postals del Pi, samarretes, llibretes i altres productes especialment fabricats per nosaltres.

HORARI DE VISITES AL MUSEU

De dilluns a divendres, de 11:00 a 18:00.
Dissabtes: de 10:00 a 17:30
Diumenges: de 17:00 a 20:00

AHIR, AVUI, DEMÀ *on line*

<http://basilicadelpi.com/publicaciones/boletin>

Seguiu-nos a les xarxes socials

Twitter: @SantaMariadelPi

Facebook: www.facebook.com/basilicasantamariadelpi

Horari de misses

DIES FEINERS
19:00 a la Capella de la Sang

DISSABTES
16:30 a la Capella de la Sang
18:30 a la Basílica
20:00 a la Capella de la Sang

DIUMENGES
12:00 a la Basílica
13:00 (castellà) a la Basílica
20:00 a la Capella de la Sang

On som?

BASÍLICA
Plaça del Pi, 7

SAGRISTIA I DESPATX
Placeta del Pi, 4

LOCALS PARROQUIALS
Cardenal Casañas, 16

08002, Barcelona
Tel. 93 318 47 43
info@basilicadelpi.com

Despatx parroquial

El despatx parroquial és l'indret d'acollida de la parròquia on podreu fer les gestions administratives relacionades amb els sacraments. Entrada per la Placeta del Pi.

HORARI: Dilluns i dimecres de 18:00 a 20:00.

dparroquial@basilicadelpi.com